

JAARVERSLAG 2021

Winnaar van de federale prijs
voor armoedebestrijding 2019

ATD Vierde Wereld in België

Samen voor waardigheid

All Together for Dignity | Agir Tous pour la Dignité

Introductie Wie we zijn

Onze visie

Onze leden

Waar zijn we?

Programmering

Onze acties

Kruising van Kennis

Focus: Opleiding Kruising van Kennis voor leden van de Beweging

Volksuniversiteit van de Vierde Wereld

Focus: Thema's Vlaanderen in 2021

Acties voor de jeugd

Focus: Jongerendynamiek

Focus: Straatbibliotheek

Presentie

Focus: Zomeractiviteiten

Focus: Daklozen ondersteunen in de straten van Brussel

Aan de onderkant ligt de lat altijd hoger

Focus: Podcasts

Digi-buddies

Focus: Leren werken met tablets

Lokale groepen

Focus: Lokale groep Molenbeek

Overleg met het Steunpunt tot bestrijding van armoede

Focus: Het tweejaarlijks verslag

Sensibilisering en politieke acties

Sensibilisering van het grote publiek

Focus: ATD op Manifesta

Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede

Focus: Enkele hoogtepunten van 2021 in België

Politieke vertegenwoordiging

Focus: Juridische werkgroep

Focus: Politieke werkgroep

Focus: Buurten zonder langdurige werkloosheid

Perspectieven 2022

Partners in de strijd tegen armoede

Materiële en financiële steun

Financiële info

Recht op informatie

Charter van de financiële ethiek

5
7
7
7
9
11
13
13
13
15
15
17
17
17
19
19
19
21
21
23
23
25
25
27
27
29
29
29
31
31
33
33
33
35
37
39
41
43
43
43

Introductie

2021 – Solidariteit, het vaccin tegen uitsluiting

Sinds twee jaar leven we op het ritme van de pandemie, van isolatie en gezondheidsmaatregelen. Twee jaar waarin mensen met weinig middelen het extra moeilijk hadden: de digitale kloof, de impact van afstandsonderwijs, de beperkte toegankelijkheid van sociale diensten, het wantrouwen en isolement,... zoveel obstakels die iedereen bezighielden, om nog maar te zwijgen van de overstromingen die een deel van het land teisterden.

Daarom stonden deze obstakels centraal in onze acties in 2021. We wilden in deze moeilijke periode niemand achterlaten door onze band met de meest kwetsbaren te versterken. Ook op het publieke forum lieten we de stem van mensen in armoede horen. Op de volgende bladzijden van dit verslag willen wij u tonen hoe wij, op basis van onze prioriteiten, de strijd tegen armoede aangingen in 2021.

In dit verslag kan u ook ontdekken welke plannen wij maken voor de toekomst. In september stelden wij ons strategisch plan 2021-2025 voor. Dit plan stelt ons in staat onze strijd tegen armoede op een gestructureerde manier te voeren.

2021 was ook een bijzonder jaar voor de Belgische Beweging: we bestaan 50 jaar. Dat betekent 50 jaar strijd aan de zijde van mensen in armoede. We zijn trots op de vooruitgang die we hebben geboekt maar onze strijd is nog niet voorbij. De armste gezinnen herinneren er ons dagelijks aan.

Laten we samen met de meest kwetsbaren armoede verder uitroeien!

Guy Malfait voor het nationaal team
ATD Vierde Wereld België

Wie we zijn

Onze visie

ATD Vierde Wereld is een internationale Beweging die samen met mensen in armoede strijdt voor een wereld zonder armoede en sociale uitsluiting. ATD staat voor All Together for Dignity (Samen voor Waardigheid). We strijden tegen sociale uitsluiting van de allerarmsten en voor een waardig leven voor iedereen. Mensen die armoede meemaken of hebben meegemaakt bezitten unieke kennis en ervaring die de barrières tussen mensen kunnen verlagen. Door onze moed, intelligentie en creativiteit te verenigen is een andere wereld mogelijk.

Onze leden

De leden van ATD Vierde Wereld:

- **Militanten of ervaringsdeskundigen** zijn mensen die armoede en uitsluiting kennen. Zij verzetten zich tegen extreme armoede, komen op voor zichzelf en voor degenen die het nog moeilijker hebben.
- **Medestanders** zijn bruggenbouwers die in hun eigen omgeving de stem van de Vierde Wereld laten horen.
- **Volontairs of permanente medewerkers** voeren samen met de armste bevolking acties voor een waardig leven. Er zijn bijna 400 permanente medewerkers in een dertigtal landen.
- Dit team wordt bijgestaan door **werknemers** die een specifieke taak op zich nemen (communicatie, boekhouding, administratie, enz.).

Waar zijn we?

Internationaal werkt ATD Vierde Wereld op vijf continenten en **in meer dan 30 landen**. In België zijn we al 50 jaar actief. Onze lokale groepen vind je in Brussel, Wallonië en Vlaanderen. Elke groep komt één of meerdere keren per maand samen om de volksuniversiteit voor te bereiden, nieuws uit te wisselen en activiteiten op touw te zetten.

Vlaanderen

- 1. Oostende
- 2. Brugge
- 3. Willebroek
- 4. Turnhout
- 6. Ronse
- 10. Leuven
- 11. Hasselt

Brussel

- 7. Sint-Gillis
- 8. Molenbeek
- 9. Etterbeek
- 19. Vlaamse groep Brussel

Wallonië

- 5. Doornik
- 12. Quaregnon
- 13. La Louvière | Groep Centrum
- 14. Charleroi
- 15. Sambreville
- 16. Luik
- 17. Verviers
- 18. Beauraing - Pays des Vallées

Programmering

Op onze startdag in september 2021 presenteerden we ons strategisch plan voor 2021-2025. Het is het resultaat van een zeer grote samenwerking met meer dan honderd leden en de hulp van professionele coaches. Het strategisch plan is beschikbaar op onze website: <https://atd-vierdewereld.be/wie-zijn-we/het-strategisch-plan-van-atd-vierde-wereld-belgie-2021-2025/>

Ons plan heeft vier strategische doelstellingen:

1) Anders gaan kijken en handelen ten aanzien van mensen in armoede

De negatieve kijk op mensen die in armoede leven is een van de factoren die duurzame maatschappelijke verandering in de weg staat.

2) De impact van de acties van de Beweging waarderen en vergroten

We kennen en communiceren de resultaten van onze acties beter.

3) Versterken van de samenhang van de Beweging

Leden zijn zich beter bewust van hoe hun acties samenhangen met andere acties van de Beweging en kunnen beter de visie van de Beweging uitleggen aan externen.

4) Het voortbestaan verzekeren van de Beweging

De Beweging telt meer jonge mensen en ontwikkelt een langetermijnstrategie voor fondsenwerving. We hebben meer middelen om de Beweging bekend te maken aan de buitenwereld.

« Mensen in armoede, academici en hulpverleners denken samen na en leren van elkaar. »

Kruising van Kennis

Onze acties

Kruising van Kennis

Volwaardige participatie van mensen in armoede is een voorwaarde om tot efficiënte oplossingen voor armoede-problemen te komen. Zij weten wat het is om in armoede te moeten leven en hebben ook ideeën over wat nodig is om een meer rechtvaardige samenleving uit te bouwen. Hulpverleners, politici en academici bezitten een andere kennis over armoede. Voor een doeltreffende armoedebestrijding zijn deze verschillende soorten kennis nodig. In de praktijk is het geen evidente zaak om deze heel diverse groep mensen te laten samenwerken. Kruising van Kennis zorgt ervoor dat iedereen 100 procent kan meedenken over manieren om maatschappelijke problemen aan te pakken en te evalueren.

Focus: Opleiding Kruising van Kennis voor leden van de Beweging

Tijdens een zomerweekend kwamen militanten, medestanders, vrijwilligers en werknemers van de Beweging samen in het Vierde Wereldhuis voor een basisopleiding Kruising van Kennis. Het doel van de opleiding: (de voordelen van) deze methode ontdekken. Het weekend was voor de leden een gelegenheid om nieuwe mensen te ontmoeten, ervaringen uit te wisselen en zo elkaar beter te leren kennen. De stuurgroep kreeg de kans om te experimenteren met concrete gezamenlijke actie en om mensen te ontmoeten die interesse tonen in Kruising van Kennis. De deelnemers waren geïnteresseerd in een meer diepgaande opleiding die hen voorbereidt om opleidingsinitiatieven of onderzoeksinitiatieven te leiden.

« Tijdens deze ontmoetingen leren we onze mening geven. We toetsen onze visie aan die van anderen. »

Volksuniversiteit
van de Vierde Wereld

Volksuniversiteit van de Vierde Wereld

Mensen met armoede-ervaring en medestanders dialogeren tijdens de volksuniversiteit met elkaar over maatschappelijke thema's. Ter voorbereiding beantwoorden de deelnemers in hun lokale groep vragen over het thema. Tijdens de volksuniversiteit krijgen mensen in armoede de kans om hun denken te structureren en hun mening te geven. Ze toetsen hun visie aan die van anderen. Een gast die expertise heeft rond het thema gaat in dialoog met de deelnemers. Medestanders leren wat armoede concreet inhoudt en kunnen op basis hiervan een diepgaande dialoog rond armoede en uitsluiting met de brede maatschappij uitbouwen. De volksuniversiteit is een labo waar we kennis opbouwen die de basis vormt om verdere acties en standpunten te ontwikkelen. Het is een opstap naar andere plaatsen van meer publieke dialoog of naar vorming voor en met externen.

Focus: Thema's Vlaanderen in 2021

In het voorjaar en de zomer van 2021 vonden twee volksuniversiteiten rond de verborgen dimensies van armoede plaats, een internationaal onderzoek van ATD Vierde Wereld en Oxford Universiteit waaraan mensen in armoede van begin tot eind meewerkten. Met Decenniumdoelen en Welzijnszorg startten we een dialoog op om dit onderzoek verder bekend te maken.

In het najaar hadden we een ontmoeting met Zakia Khattabi (Minister van o.a. Klimaat) na onze volksuniversiteit over klimaatverandering. Ze begreep de noodzaak om samen met mensen in armoede na te denken en niemand achter te laten in de strijd tegen klimaatverandering. Ze wil ons als partner bij de nationale conferentie over rechtvaardige transitie. Ook Zuhail Demir (Minister van o.a. Justitie) nodigde ons uit om in 2022 samen te komen. Door de coronamaatregelen werd de volksuniversiteit soms in hybride vorm (fysiek en online) gehouden of enkel online.

« Wij als jongeren worden niet serieus genomen omdat we te weinig ervaring hebben. Wij hebben het gevoel dat ons woord en onze kennis minder waardevol zijn dan die van anderen. »

Acties voor de jeugd

Acties voor de jeugd

Focus: Jongerendynamiek

De Franstalige jeugdafdeling van ATD Vierde Wereld (ATD Quart Monde Jeunesse Wallonie-Bruxelles) voert verschillende acties met jongeren en kinderen. De jongerendynamiek coördineert de straatbibliotheken in Brussel en Wallonië, geeft vorming en begeleiding aan vrijwilligers en voert sensibiliseringsacties in scholen.

De Jongerendynamiek brengt maandelijks jonge mensen tussen 16 en 30 jaar uit verschillende hoeken in Wallonië en Brussel samen. Het gaat om jongeren met een ervaring van armoede en sociale uitsluiting en jongeren uit andere milieus met meer kansen. Door samen te werken aan een project leren ze elkaar beter kennen. Ze delen hun ervaringen, kunnen zich uitdrukken in een respectvolle sfeer en vormen elkaar zo als mens. ATD Vierde Wereld biedt hen deze ruimte en versterkt hun stem in de samenleving. In 2021 was fotografie en video de rode draad in hun bijeenkomsten. Ze maakten 7 korte films (beschikbaar op <https://www.jeunessequartmonde.be/>) over thema's en plaatsen die hen na aan het hart liggen. Het maken van de films was een gelegenheid voor discussies, ontmoetingen en leren. Op de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede deelden ze enkele van hun bevindingen uit het videoproject op het podium: «Wat weerhoudt ons ervan om vooruit te geraken in ons leven?».

Focus: straatbibliotheek

De straatbibliotheek is een laagdrempelige culturele actie voor de meest kwetsbare kinderen. Iedere woensdagnamiddag zorgen we voor een animatie rond boeken: samen in boeken kijken, voorlezen, samen een verhaal maken,... Dat doen we buiten op een plein of op de stoep. Zo kan iedereen deelnemen. Ook de ouders komen soms een kijkje nemen.

In 2021 startten we met een nieuwe straatbibliotheek in Willebroek. Er komen veel kinderen langs en we krijgen hulp van nieuwe vrijwilligers. Met de straatbibliotheek in Bossuit gingen we tijdens de kerstvakantie naar de kinderboerderij in Deerlijk en het Tiegembos.

In Brussel zijn er straatbibliotheken in Molenbeek en Sint-Joost-ten-Node. In Wallonië zijn er in 2021 twee nieuwe straatbibliotheken opgestart: in Jumet (Charleroi) en Sambreville (Namen).

Men kan ons alles afnemen, maar niet onze ziel.

Presentie

Presentie

Jarenlang in armoede leven laat sporen na. Angst en schaamte om naar anderen toe te stappen zit diep ingebakken. Verwachten dat mensen met armoede-ervaring deelnemen aan groepsbijeenkomsten is hoog gegrepen. Daarom stappen we naar hen toe. Via huisbezoeken of korte gesprekken op straat leggen we de basis voor een langdurige relatie. Vertrekkend vanuit de krachten van de mensen zelf zetten we samen stappen voor een waardig en beter leven.

Focus: Zomeractiviteiten

Tijdens de zomer van 2021 organiseerden we meer ontmoetingsmomenten en uitstappen dan gewoonlijk. Elkaar terugzien en samenzijn was meer dan ooit belangrijk. De Vlaamse lokale groepen gingen samen naar de Zoo van Antwerpen. De Franstalige groep van Doornik ging met de groepen uit Ronse en Brussel op uitstap naar de plantentuin in Meise. En de groep van Oostende nodigde de Franstalige Brusselaars uit voor een dagje aan zee. Op het einde van de zomervakantie gingen de straatbibliotheek Bossuit, Taporí Willebroek en ATD Willebroek op uitstap naar Technopolis.

Focus: Daklozen ondersteunen in de straten van Brussel

Sinds oktober 2020 zijn we twee à drie keer per maand present in de straten van Brussel om mensen die op straat leven te ondersteunen. We bieden hen morele steun met een babbel en een thee en verwijzen hen door naar instanties als ze dringende hulp nodig hebben. We willen met hen de thema's die in de volksuniversiteit aan bod komen behandelen en vullen samen de voorbereidende vragen in. Op deze manier kunnen we een betere link leggen tussen mensen die op straat leven en onze acties maar ook hun kennis en ervaring naar waarde schatten.

« Het is een uitnodiging om even in de schoenen van mensen in armoede te staan. »

Aan de onderkant ligt
de lat altijd hoger

Aan de onderkant ligt de lat altijd hoger

ATD Vierde Wereld publiceerde in 2019 in het kader van haar campagne rond vooroordelen over mensen in armoede het boek *Aan de onderkant ligt de lat altijd hoger* en lanceerde de website www.aandeonderkant.be. Via zowel wetenschappelijke als ervaringskennis willen we vooroordelen en misvattingen over mensen in armoede ontkrachten.

Focus: Podcasts

In 2021 maakten we podcasts om ons boek en onze website opnieuw onder de aandacht te brengen. In deze audiofragmenten vertellen vier vrouwen hoe het is om in armoede te leven of ermee te maken te krijgen. We willen dat luisteraars de levende verhalen ontdekken die achter de armoedecijfers schuil gaan. De podcasts zijn te beluisteren op onze website: <https://atd-vierdewereld.be/publicaties/podcasts/>.

« Als we geen internet hebben, hebben we geen geld, hebben we niets. Ze luisteren niet naar ons. » »

Digi-buddies

Digi-buddies

In 2020 organiseerden we een volksuniversiteit rond de digitale kloof. We hoorden dat ongeveer de helft van de mensen niet goed genoeg met een laptop of smartphone kon werken. Bij hen leeft vaak het gevoel dat de digitale maatschappij «niet voor hen is» en dat ze achtergelaten worden. ATD Vierde Wereld wil dat iedereen mee is. Daarom startten we in februari 2021 in Oostende, Bossuit, Willebroek en Hasselt een nieuw project: digi-buddies. Mensen met armoede-ervaring die reeds goed met hun smartphone of tablet kunnen werken leren anderen hoe er beter mee te werken. Zij zijn een «digi-buddy». Om die rol goed op te nemen krijgen ze vorming en ondersteuning. Dit project was in samenwerking met de Vlaamse overheid en liep voor een jaar.

Focus: Leren werken met tablets

De straatbibliotheek in Bossuit organiseerde in het kader van haar talentenfestival de workshop: leren werken met tablets. De kinderen leerden op speelse wijze een videospel programmeren en gebruikten hun creativiteit om met diverse apps een muzikaal meesterwerkje en een animatiefilmpje met playmobil-figuurtjes te maken. De volwassenen ontdekten de verschillende mogelijkheden van een tablet.

Door kennis en levenservaring te delen groei je als mens, al zijn momenten van ontspanning en cultuur ook belangrijk.

Lokale groepen

Lokale groepen

In onze lokale groepen komen militanten en medestanders van ATD Vierde Wereld samen om acties voor te bereiden, waaronder de volksuniversiteit. Hoewel de groepen deel zijn van de nationale Beweging hebben ze een zekere mate van autonomie en beslissen ze over hun eigen werkwijzen en acties die ze voeren.

Focus: Lokale groep Molenbeek

De groep van Molenbeek ontstond in 1972, hetzelfde jaar als de start van de Beweging in België. De leden komen tweewekelijks op donderdagnamiddag samen in het Huis van Culturen en Sociale Samenhang. Daar eten ze samen en wisselen ze nieuwtjes uit. Ze denken na over de thema's die in de volksuniversiteit behandeld worden. Iedereen krijgt de kans om in een veilige omgeving zijn of haar mening te geven. Met behulp van de methode Kruising van Kennis leren ze van elkaar en ontstaat er een band. Tijdens de coronacrisis organiseerde de lokale groep Molenbeek extra veel uitstappen om mensen uit hun isolement te halen. Ze bezochten het museum van Molenbeek, het museum voor arbeid en industrie en het riolenmuseum en namen deel aan een burgerinitiatief van de vzw Bled voor een beter leefmilieu. De groep leerde ook hoe ze Zoom en Skype kunnen gebruiken om elkaar virtueel te ontmoeten. Sommige van de lokale groep werkten ook mee aan het tweejaarlijks verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede en aan acties van het collectief "Wat onzichtbaar is zichtbaar maken". Ook op de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede lieten ze hun stem horen.

Als we niet onzichtbaar zijn, voelen we solidariteit.

Overleg met het Steunpunt tot bestrijding van armoede

Overleg met het Steunpunt tot bestrijding van armoede

Het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting is de schakel tussen de armoedeverenigingen en het beleid. Zij brengen tweemaaljaarlijks een rapport over armoede uit waar ATD Vierde Wereld aan meewerkt. Hiervoor gebruiken ze de methode Kruising van Kennis.

Focus: Het tweemaaljaarlijks verslag

Een vijftiental Franstalige en Nederlandstalige leden (voornamelijk militanten) van ATD Vierde Wereld werkten mee aan het tweemaaljaarlijkse verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede. Op 20 december 2021, de Internationale Dag van de Rechten van de Mens, werd het verslag gepubliceerd. Ondanks de coronamaatregelen konden alle leden actief deelnemen aan de voorbereidende vergaderingen van het verslag. Het verslag behandelt twee thema's:

- **Solidariteit:** Er werd gekeken naar solidariteit als wederzijdse hulp en de sancties die hieruit kunnen voortvloeien (b.v. statuut samenwonende). Ook solidariteit als institutioneel systeem werd besproken: sommige instituties voeren opdringerige controles uit (b.v. de controle van postbodes op inkomensgarantie voor ouderen (IGO)).
- **Fiscaliteit:** De deelnemers, die net als alle burgers belastingplichtigen zijn via indirecte belastingen, wezen op ongelijkheden in de fiscaliteit in België. Zoals bepaalde belastingvoordelen, aftrekposten en belastingontduiking. Ook een reeks maatregelen die de meer vermogende burgers meer bevoordelen (lineaire belastingen zoals de BTW, forfaitaire belastingen zoals de belasting op huisvuilverwerking en vermogen dat niet wordt belast) kwamen aan bod in het verslag.

Samen met andere armoedeverenigingen, ziekenfondsen, vakbonden, de federatie van OCMW's, enz. maakte het Steunpunt ter bestrijding van armoede aanbevelingen voor het beleid. Een meer rechtvaardige sociale zekerheid, progressieve belastingen, de bestrijding van belastingfraude, een vermogensbelasting en wijzigingen in het statuut samenwonende zijn enkele van de voorstellen die uit het overleg naar voren zijn gekomen.

« Het geeft moed en hoop om uit te wisselen met mensen die het verschil willen maken en nieuwsgierig zijn naar de aanpak van ATD Vierde Wereld. »

Sensibilisering en
politieke acties

Sensibilisering en politieke acties

Sensibilisering van het grote publiek

ATD Vierde Wereld richt zich tot het grote publiek om armoede in België aan te kaarten. We hebben verschillende bewustmakingscampagnes: naast onze acties rond vooroordelen over mensen in armoede, schrijven we artikels voor de pers, verschijnen we in de audiovisuele media en dragen we actief bij aan opleidingen voor hulpverleners. We organiseren ook teambuildings en bewustmakingsworkshops en we hebben stands op festivals en evenementen.

Focus: ATD op Manifesta

ATD Vierde Wereld had in de zomer van 2021 een stand op het solidariteitsfestival Manifesta. We grijpen elke gelegenheid aan om mensen te ontmoeten die zich willen inzetten voor een wereld zonder armoede. Daarnaast is het belangrijk dat mensen die onze idealen delen onze Beweging kennen. Een twintigtal militanten, vrijwilligers en medestanders waren op Manifesta aanwezig om de acties van onze Beweging te promoten. Dit festival is de ideale gelegenheid om de resultaten van onze acties te delen, ATD Vierde Wereld zichtbaarder te maken en nieuwe mensen te vinden die zich bij ons willen aansluiten.

« Het is de dag waarop we het woord nemen en we gehoord worden. »

Werelddag van Verzet
tegen Extreme Armoede

Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede

ATD Vierde Wereld is op verschillende plaatsen in België (mede)-organisator van de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede (17 oktober). Op die dag staan waardigheid, getuigenissen, betrokkenheid en deelname aan de maatschappij van mensen in grote armoede centraal.

Focus: Enkele hoogtepunten van 2021 in België

Avelgem: vertoning van de film "Take good care of my baby" en discussie over solidariteit, vooroordelen, empathie en ontbering in aanwezigheid van verschillende acteurs van de film

Brugge: oproep tot recht op kwaliteit; zowel de hulpverlening als de gewone dingen in het leven moeten kwaliteitsvol zijn

Brussel: optocht met lampionnen

Dinant: een informatief programma met onder andere een forumtheater "We zijn mensen net als de anderen" van onze lokale groep Pays des Vallées

Doornik: vijfde editie van «Pauvreté sous les Bombes»: graffitikunstenaars en burgers komen samen om armoede onder de aandacht te brengen en na te denken over manieren om armoede te bestrijden

Hasselt: boekvoorstelling Aan de onderkant ligt de lat altijd hoger

Leuven: wandeling rond het thema stadsarmoede en afsluiting met informatiestands

Oostende: portretten stellen Oostendenaars voor die in armoede leven, verweven door de portretten staan getuigenissen over uitsluiting

Willebroek: informatiestand over de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede en de acties van ATD Vierde Wereld in Willebroek

Strijden tegen armoede, dat is strijden voor mensenrechten.

Politieke
vertegenwoordiging

Politieke vertegenwoordiging

Naast het coördineren van sensibiliseringsacties werkt ATD Vierde Wereld België samen met overheden, organisaties en instellingen op nationaal en regionaal niveau. We willen ervoor zorgen dat er rekening wordt gehouden met gezinnen die in extreme armoede leven en willen een menswaardig bestaan voor iedereen waarborgen. Meer concreet betekent dit actieve deelname aan instanties zoals het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, de juridische follow-up van nieuwe wetten en verordeningen en het ontwikkelen van gemeenschappelijke standpunten met andere partners uit het maatschappelijk middenveld.

Focus: Juridische werkgroep

De juridische werkgroep bestaat uit juristen (advocaten, magistraten,...) en volgt de ontwikkelingen omtrent wetgeving en rechtspraak. De groep doet juridische interventies op gerechtelijk niveau (rechtszaken in rechtbanken), parlementair of internationaal niveau (alternatieve rapporten aan VN – instellingen), indien nodig samen met andere verenigingen. In 2021 gaf de juridische groep aandacht aan een wet die garandeert dat broers en zussen niet langer van elkaar gescheiden mogen worden in geval van plaatsing. Ze schreven ook een bijdrage aan het Federaal Plan Armoedebestrijding en artikels voor de blog «mensenrechten en extreme armoede». Een lid hield een toespraak op een opleidingsdag voor magistraten.

Focus: Politieke werkgroep

De politieke werkgroep komt 1 keer per maand samen en laat de stem van de armsten horen op het publieke forum. De groep volgt de politieke ontwikkelingen op de verschillende beleidsniveaus op en heeft bijzondere aandacht voor maatregelen die van invloed zijn op het leven van mensen in armoede. De groep werkte in 2021 aan een reactie op wetgevingsprojecten die de plaatsing van een kind vóór de geboorte mogelijk maken. De politieke werkgroep deed ook een bijdrage aan het Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling en het Federaal Plan Armoedebestrijding. In het kader van ons nieuw strategisch plan herdefinieerde de groep haar werking en haar doelstellingen.

Nu ik werk, doe ik dingen, ik ontmoet mensen. Ik ben ook trots op mezelf.

Focus: Buurten zonder langdurige werkloosheid

Sinds het begin werkt de internationale Beweging ATD Vierde Wereld samen met mensen die het verst van de arbeidsmarkt staan en andere relevante actoren om ervoor te zorgen dat iedereen die wil werken toegang krijgt tot waardig werk. Het project 'Buurten zonder langdurige werkloosheid' (BZLW) wil duurzaam werk aanbieden aan mensen die al geruime tijd inactief zijn en in relatief kleine gemeenschappen (buurten) een einde maken aan langdurige werkloosheid. Dit gebeurt met veel ondersteuning en eventueel een opleiding.

Het is de bedoeling om op niet-concurrerende wijze een antwoord te bieden op de economische en sociale behoeften van de buurt. De vaardigheden en verwachtingen van de werkloze liggen aan de basis van deze zoektocht naar waardig werk. Het project ging van start in Frankrijk in 2017.

Vandaag ligt het idee op tafel bij de Waalse en Brusselse regering en bij de Federale regering. Daarom richtte ATD Vierde Wereld België een werkgroep op om onze pleitbezorging uit te werken met mensen die permanent werkloos zijn en ervaring hebben met extreme armoede. De groep wil ook een dialoog aangaan met de betrokken ministers en andere organisaties die rond BZLW werken.

Perspectieven 2022

In 2022 plannen we verschillende acties die aansluiten bij ons strategisch plan 2021-2025. Hieronder een overzicht:

Anders gaan kijken en handelen ten aanzien van mensen in armoede: Personen die in armoede leven of hebben geleefd praten over hun dagelijks leven en de uitdagingen waarmee ze te maken krijgen in het boek 'Récits de vie' (Levensverhalen). We zetten de campagne 'Aan de onderkant ligt de lat altijd hoger' verder met de promotie van podcasts, lezingen en aanpassingen aan de website.

De impact van de acties van de Beweging waarderen en vergroten: We starten voor de lokale groep Pays des Vallées een evaluatieprocedure omdat we 10 jaar aanwezig zijn in die regio. We krijgen hiervoor de hulp van externe professionals.

Versterken van de samenhang van de Beweging: We organiseren in de zomer en/of het najaar opleidingen voor nieuwe leden om ATD Vierde Wereld beter te leren kennen en beter te kunnen uitleggen aan anderen.

Het voortbestaan verzekeren van de Beweging: We organiseren in de zomer verschillende activiteiten om nieuwe mensen te leren kennen, zoals een bouwkamp en een vakantie voor gezinnen in armoede. Ons fondsenwervingsteam volgt verschillende opleidingen om een lange-termijnstrategie voor fondsenwerving uit te werken.

We zullen in 2022 ook samen met partners werken rond volgende thema's: de monetaire dimensie van armoede en de gevolgen van de digitalisering van het geld, en het verband tussen armoede en klimaat met het oog op de nationale conferentie over rechtvaardige transitie. Verder zullen we focussen op de rol van het gezin in de strijd tegen armoede en de relatie tussen het gezin en de school. Ook het project 'Buurten Zonder Langdurige Werkloosheid' volgen we verder op.

Partners in de strijd
tegen armoede

Partners in de strijd tegen armoede

Het aangaan van partnerschappen is van essentieel belang in de strijd tegen armoede en uitsluiting. We werken zowel op lokaal, bovenlokaal als nationaal niveau samen met verschillende verenigingen:

Oostende is een partner van het wijkgezondheidscentrum, Ieders Stem Telt, Werkgroep 17/10, Werkgroep opstart Vierde Wereldhuis, Stedelijk overleg met verenigingen waar armen het woord nemen, Werkgroep toeleiding en Theater aan zee.

Onze medestandersgroep in Brugge maakt deel uit van Brugge Dialoogstad. Daarnaast neemt de groep deel aan de Werkgroep 17 oktober.

Onze groep in Willebroek neemt deel aan Welzijnsoverleg en zit in de Raad van Bestuur van het wijkgezondheidscentrum. Sinds 2021 neemt de groep deel aan de stuurgroep Bewegen op Verwijzing. De Werkgroep Kansarmoede is in 2021 nog niet terug opgestart (omwille van covid 19).

De medestandersgroep in Hasselt werkt nog altijd nauw samen met daklozenwerking De Trawanten onder de naam ATD Vierde Wereld-Trawanten.

De lokale groep Leuven is deel van het Leuvens Collectief tegen Armoede. De andere leden van het Collectief zijn 't Lampeke, de Ruimtevaart, CAW, Casablanca, De Wissel, Buurtcentra Leuven, en Samenlevingsopbouw.

De groep in Brussel is betrokken bij het Brusselse Straatdodencollectief.

Onze nieuwe medestandersgroep in Avelgem werkt nauw samen met Avansa Mid- en Zuidwest.

Bovenlokaal heeft ATD Vierde Wereld twee keer per jaar overleg met Welzijnsschakels. We zijn lid van de Raad van Bestuur van het Netwerk tegen Armoede en van de Algemene Vergadering van Welzijnszorg.

ATD Vierde Wereld België is één van de vijf vertegenwoordigers van verenigingen waar armen het woord nemen die deelnemen aan de begeleidingscommissie van het Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. Deze commissie volgt de werkzaamheden van het Steunpunt op.

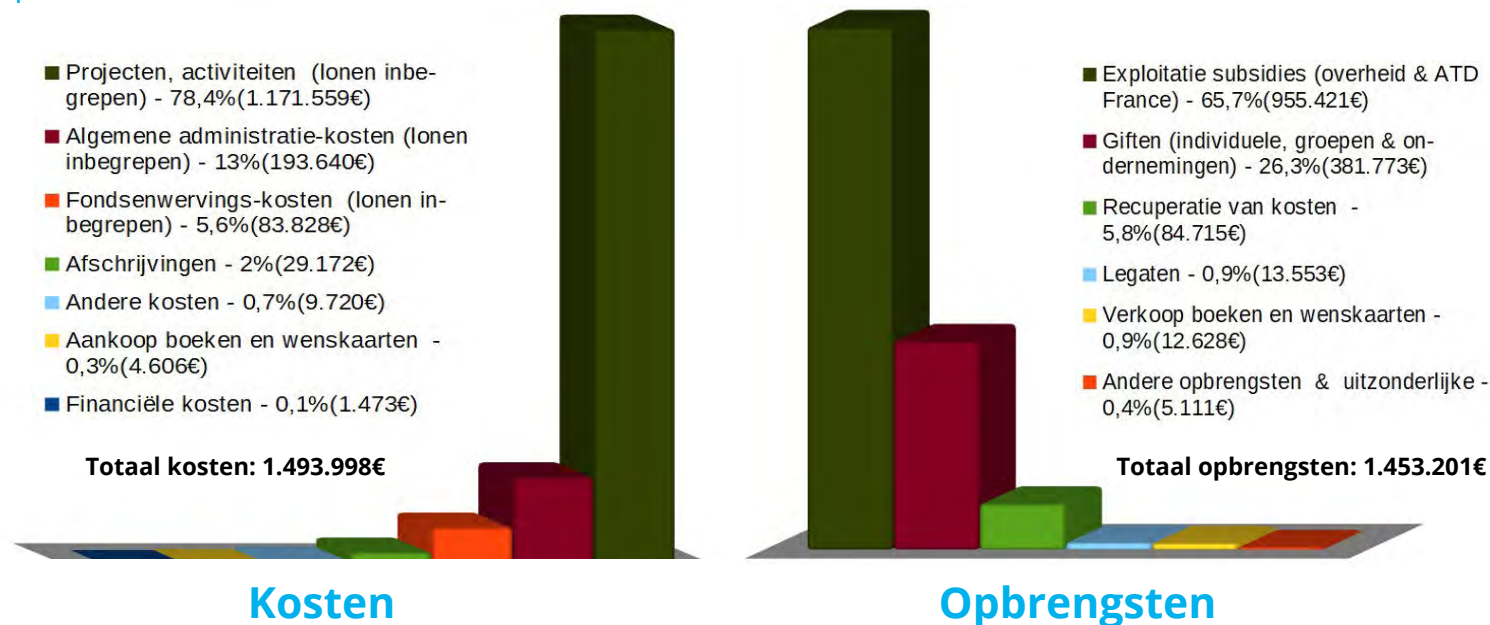

Materiële en financiële
steun in 2021

Materiële en financiële steun in 2021

ATD Vierde Wereld België krijgt steun uit fondsenwervingsavonden, sportevenementen, privé-giften... Hierbij een kort overzicht:

- **Belgische instellingen**, zoals de Federatie Wallonië-Brussel, het Waals Gewest en de Vlaamse Gemeenschap, hebben bijgedragen aan de financiering van onze acties.
- **2162 donateurs** hebben onze acties gesteund door een gift te doen.
- De '**Service d'Aide à la Jeunesse de Verviers**' ondersteunde de co-training 'Kruising van Kennis' met professionals in het jeugdwerk.
- **De verkoop van boeken, beeldhouwwerk en wenskaarten**, via onze boekhandel in het Vierde Wereldhuis te Etterbeek, draagt ook bij aan de financiering van onze acties. Deze zijn beschikbaar op onze website.
- Ook **individuele fondsenwervingsevenementen** zoals een verjaardag, bruiloft of pensioen ondersteunden de acties van ATD Vierde Wereld.
- De **Rotary Club** deed een financiële bijdrage van €500 aan onze Beweging.
- De lokale groep Pays des Vallées won de '**Grand prix Générations Solidaires**', een initiatief van l'Avenir voor geëngageerde en inspirerende projecten. De steun van €10.000 droeg bij aan de ondersteuning van dit festival.

De Beweging ATD Vierde Wereld is actief via vier vzw's en een stichting:

ATD QUART MONDE WALLONIE-BRUXELLES ASBL (433.477.657)
 ATD QUART MONDE JEUNESSE WALLONIE-BRUXELLES ASBL (470.672.605)
 ATD VIERDE WERELD BELGIË VZW (408.429.089)
 ATD VIERDE WERELD VLAANDEREN VZW (431.892.993)
 STICHTING ATD VIERDE WERELD BELGIË (436.525.437)

Onze rekeningen worden gecontroleerd door externe auditeurs en gecertificeerd door een erkend bedrijfsrevisor. **Donateurs kunnen gedetailleerde financiële informatie aanvragen.** De cijfers zijn ook terug te vinden op onze website: www.atd-vierdewereld.be.

Recht op informatie

De VZW ATD Vierde Wereld België, als een effectief en actief lid van Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF), handhaaft haar charter: de ethische code, financiële transparantie en het recht op informatie van donateurs, leden van de VZW in België en haar medewerkers. Aarzel niet om met ons contact op te nemen indien u meer informatie wenst.

Charter van de financiële ethiek

ATD Vierde Wereld wenst mee te werken aan een samenleving waarin iedereen een volwaardige plaats vindt. Vanuit de jarenlange inzet samen met mensen in grote armoede heeft ATD Vierde Wereld bakens uitgezet voor haar werking. Sommige hiervan geven ook richting aan haar financiële ethiek.

Onze garantie van transparantie:

- boekhouding in lijn met de wet inzake non-profitorganisaties
- onderzoek en certificering door een onafhankelijke auditor
- respect voor de ethische code en het recht op informatie zoals bepleit door VEF

Dit houdt in dat:

- communicatiecampagnes en de oproep voor giften worden gevoerd tegen een zo beperkt mogelijke kostprijs;
- ATD Vierde Wereld geen adressen van haar leden verkoopt, koopt, ruilt of ontleent aan vrienden of schenkers, uit respect voor de waardigheid van mensen en om misbruik tegen te gaan;
- ATD Vierde Wereld België lid is van VEF (Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving);
- onze belangrijkste bron en rijkdom de inzet is van sympathisanten en actieve leden. Deze is onbezoldigd. Onze bestuurders ontvangen geen zitpenningen.

JAARVERSLAG 2021

ATD VIERDE WERELD BELGIË VZW

Victor Jacobslaan 12 – 1040 Etterbeek

contact@atd-vierdewereld.be

tel: 02/650.08.70

www.atd-vierdewereld.be

www.aandeonderkant.be

facebook.com/ATDVla

- Opgericht door Joseph Wresinski (1917-1988)
- Lid van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld, NGO met raadgevende status bij Ecosoc, Internationale Arbeidsorganisatie, Unesco, Unicef en de Raad van Europa

Samen voor waardigheid | All together for Dignity | Agir Tous pour la Dignité

Steun onze strijd tegen armoede op volgend rekeningnummer: IBAN: BE89 0000 7453 3685 (BIC: BPOT-BEB1)

Een Franstalig jaaroverzicht is ook beschikbaar.
Une version française est aussi disponible.

Foto's: ATD Vierde Wereld

Bij het nemen van de foto's werd rekening gehouden met de coronamaatregelen